
OGARNIJ HEJT

PROGRAM

2020

**INSTYTUT
POLSKA
PRZYSZŁOŚCI**
im. Stanisława Lema

PATRONAT HONOROWY:

Ministerstwo
Cyfryzacji

O PROGRAMIE

Trzech na czterech uczniów spotkało się z jakąś formą cyberprzemocy. Jeden na trzech nigdy o niej nikomu nie powiedział. Te liczby pokazują, że mamy do czynienia ze zjawiskiem na ogromną skalę. Zjawiskiem, które w wielu szkołach ciągle stanowi tabu. Projekt "Ogarnij hejt" powstał w związku z potrzebą podniesienia świadomości w zakresie bezpieczeństwa w Internecie. Świadomości nie tylko uczniów, ale także - a raczej przede wszystkim - nauczycieli i rodziców.

Tabela 31. Rozkład procentowy odpowiedzi na pytanie „Czy spotkałeś się z któryś z poniższych rodzajów przemocy internetowej” wśród wszystkich respondentów oraz z podziałem na płeć i typ szkoły; n=974.

	Wszyscy	Szkoły podstawowe i gimnazja	Szkoły ponadgimnazjalne	Dziewczęta	Chłopcy
Poniżania kogoś z Twoich znajomych	43,3%	36,9%	51,5%	40,8%	45,6%
Ośmieszania kogoś z Twoich znajomych	44,3%	34,9%	56,5%	46,6%	42,1%
Straszenia kogoś z Twoich znajomych	25,6%	20,8%	31,7%	23,8%	27,3%
Szantażowania kogoś z Twoich znajomych	19,8%	16,2%	24,4%	17,7%	21,7%
Wyzywania kogoś z Twoich znajomych	44,6%	38,6%	52,4%	45,3%	43,9%
Podszywania się pod kogoś z Twoich znajomych	32,1%	26,0%	40,1%	33,7%	30,7%
Rozpowszechniania kompromitujących materiałów na temat kogoś z Twoich znajomych	28,6%	20,4%	39,2%	30,8%	26,4%
Nie spotkałem/am się	23,5%	27,4%	18,4%	22,7%	24,3%
Trudno powiedzieć	13,6%	17,2%	8,8%	13,1%	14,0%

Projekt skierowany jest w pierwszej kolejności do szkół podstawowych. Badania pokazują, że cyberprzemoc jest najbardziej dotkliwa właśnie dla osób w tym przedziale wiekowym. Dzieci nie wiedzą, jak sobie z nią poradzić w sytuacji, gdy są ofiarami, albo nie mają świadomości konsekwencji swoich działań w przypadkach, gdy są jej sprawcami. Rodzice nie mają świadomości, co ich dzieci robią w Internecie, często nie wykazują tą aktywnością żadnego zainteresowania. Nauczyciele zaś nie nadążają za swoimi uczniami, nie znają nowych możliwości nękania, które oferuje Internet i tym samym nie są w stanie diagnozować i rozwiązywać problemów w tym zakresie. Projekt Ogarnij Hejt to zmienia.

PROGRAM ZAJĘĆ - ONLINE

UCZNIOWIE (grupa: 45 min)

1. Prośba do uczniów o wytłumaczenie definicji hejtu i podanie innych znanych im form cyberprzemocy:
  - a. Hejt, czyli mowa nienawiści
  - b. Rozsyłanie kompromitujących materiałów
  - c. Włamania na konta pocztowe i konta komunikatorów w celu rozsyłania kompromitujących wiadomości
  - d. Tworzenie kompromitujących i ośmieszających stron internetowych
  - e. Podszywanie się pod inne osoby
2. Kolejne ćwiczenie z uczniami polegające na wytłumaczeniu różnicy między hejtem a merytoryczną krytyką. Prowadzący tłumaczy, że każdy ma prawo do tego, żeby coś się nie podobało, ale ważna jest forma komunikacji. Dzieci podają cele hejtu: upokorzyć, wyśmiać, stłamsić oraz cele krytyki: poprawić, pomóc.
3. Ćwiczenie polegające na zamianie podanych hejterskich komentarzy w merytoryczną krytykę.
4. Prowadzący prosi o wytłumaczenie różnicy pomiędzy przemocą tradycyjną a cyberprzecmoca. Uczniowie wskazują, że jedna jest głównie fizyczna, druga psychiczna oraz, że jedna zostawia ślady, a drugiej nie widać.
5. Komunikat 1: do ofiar. W związku z tym, że cyberprzemocy nie widać prowadzący tłumaczy, jak ważne jest, aby mówić o tym, że jest się ofiarą cyberprzemocy. Bo jeśli nie powiedzą, to nikt jej nie zobaczy. Jeśli nikt jej nie zobaczy, to nikt nie zareaguje i może się ona nie skończyć przez ich cały okres w szkole.
6. Odtwarzany jest film „create no hate”, który pokazuje jakby było, gdyby cyberprzemoc zostawiała obrażenia fizyczne. Uczniowie są proszeni o skomentowanie.
7. Komunikat 2: do sprawców. Cyberprzemoc nie zostawia śladów, ale to nie znaczy, że jej sprawcy są bezkarni. Uczniowie dowiadują się o zapisach w prawie i możliwych konsekwencjach prawnych działań takich jak: rozpowszechnianie zdjęć/filmów (w tym ściąganych z urzędu filmów i zdjęć pornograficznych osób nieletnich), stalking, kradzież tożsamości czy groźby.
8. Uczniowie wypełniają ankietę online.
9. Podsumowanie zajęć i dwóch kluczowych komunikatów: 1) aby ofiary cyberprzemocy reagowały poprzez mówienia o niej oraz 2) żeby świadomi bądź nieświadomi sprawcy pamiętali o konsekwencjach, także prawnych, swoich działań.
10. Ogłoszenie konkursu dla uczniów.
11. Odtworzenie filmu Instytutu Lema "Ogarnij hejt"

PROGRAM ZAJĘĆ - ONLINE

RODZICE (spotkanie 1 h)

1. Porównanie wiedzy na temat cyberprzemocy rodziców z ich dziećmi. Takie same pytania jak na początku do uczniów - prośba o wyjaśnienie takich zjawisk jak:
  - a. hejt
  - b. kradzież tożsamości
  - c. patosreaming
  - d. sexting
  - e. FOMO
2. Rodzice często pierwszy raz słyszą o takich zjawiskach. Uświadamiają sobie jak mało wiedzą, na temat tego, co ich dzieci robią w Internecie.
3. Prezentacja wyników najnowszych badań (raport NASK "Nastolatki 3.0"), które pokazują ogromną skalę zjawiska cyberprzemocy.
4. Prowadzący w skrócie omawia wyniki ankiety. Rodzice uświadamiają sobie, że problem cyberprzemocy nie jest abstrakcyjny tylko dotyczy konkretnie ich dzieci. Apel o zainteresowanie się działaniami swojego dziecka w cyberprzestrzeni.
5. Jak przeciwdziałać cyberprzemocy? Konkretnie wskazówki.
  - a. rozmawiaj z dzieckiem - o ustawieniach prywatności w mediach społecznościowych, o cyberprzemocy i jej formach, o tym jak spędza czas w Internecie,
  - b. uczul na fakt, że w Internecie nic nie ginie, żeby zachowały ostrożność w dzieleniu się tym co intymne, bo może być to wykorzystane przeciw nim,
  - c. jeśli to konieczne zainstaluj program ochrony rodzicielskiej - wytłumaczenie ich działania
6. Jak rozpoznać, że moje dziecko jest ofiarą/sprawcą cyberprzemocy? Rodzice otrzymują konkretne wskazówki + rozmowa o doświadczeniach rodziców.
  - a. rozmawiaj ze swoim dzieckiem - pytaj o to, co robi w Internecie, interesuj się!
  - b. zwracaj uwagę, jak zachowuje się po sprawdzeniu telefonu,
  - c. zwracaj uwagę na relacje z rówieśnikami i chęć angażowania się we wspólne działania.
7. Omówienie konsekwencji prawnych (z podaniem przepisów) działań z zakresu cyberprzemocy:
  - a. pornografia nieletnich,
  - b. stalking,
  - c. groźby,
  - d. kradzież tożsamości,
  - e. mowa nienawiści.
8. Odtworzenie filmu "Ogarnij hejt".

PROGRAM ZAJĘĆ - ONLINE

NAUCZYCIELE (szkolenie 1,5 h)

1. Porównanie wiedzy na temat cyberprzemocy nauczycieli z ich uczniami. Takie same pytania jak na początku do uczniów i rodziców - prośba o wyjaśnienie takich zjawisk jak:
  - a. hejt
  - b. kradzież tożsamości
  - c. patosreaming
  - d. sexting
  - e. FOMO
2. Prezentacja najnowszych wyników badań (raport NASK "Nastolatki 3.0"), które pokazują ogromną skalę zjawiska cyberprzemocy.
3. Omówienie ankiety wypełnianej przez uczniów.
4. Nauczyciele są proszeni o przytoczenie swoich doświadczeń w zakresie rozwiązywania problemów dotyczących cyberprzemocy - czy uczniowie zgłaszają się z takimi problemami, jeśli tak to jak szkoła reaguje?
5. Wskazanie wzorcowego modelu postępowania w zakresie zgłoszenia ucznia, że jest ofiarą cyberprzemocy.
6. Omówienie możliwych metod zagospodarowania tematu cyberprzemocy w szkole w przyszłości na przykładzie scenariuszy lekcji przygotowanych przez Instytut i przekazanych szkole. Pojedyncze zajęcia nie wystarczą, temat musi być kontynuowany przez nauczycieli na lekcjach wychowawczych.
  - a. scenariusze lekcji przygotowane przez Instytut
  - b. inne materiały informacyjne i szkoleniowe
7. Omówienie możliwych metod skracania dystansu pomiędzy wiedzą nauczycieli na temat cyberprzestrzeni a światem uczniów.
8. Omówienie konsekwencji prawnych (z podaniem przepisów) działań z zakresu cyberprzemocy i możliwych narzędzi reagowania, jakie ma szkoła:
  - a. pornografia nieletnich,
  - b. stalking,
  - c. groźby,
  - d. kradzież tożsamości,
  - e. mowa nienawiści.

SZKOŁA OTRZYMUJE

1. **Certyfikat potwierdzający przeprowadzenie zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania cyberprzemocy.**
2. **Scenariusze lekcji do wykorzystania przez wychowawców.**
3. **Materiały informacyjne dotyczące negatywnych zjawisk w cyberprzestrzeni.**
4. **Raz na kwartał nowy pakiet scenariuszy lekcji i innych materiałów edukacyjnych.**

Fundacja
Instytut POLSKA PRZYSZŁOŚCI
im. Stanisława Lema

**MATERIAŁY DYDAKTYCZNE DLA NAUCZYCIELI
I WYCHOWAWCÓW**

**CYKL LEKCJI DOTYCZĄCYCH CYBERPRZEMOCY
WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY**

Propozycje tytułu dla cyklu lekcji (bądź tematów poszczególnych zajęć):

1. Będę hejterem, nie będę bohaterem!
2. Dziękuję, nie hejtuję.
3. HEJT – I hate it!!

Cele ogólne (W JEZYKU NAUCZYCIELA):

- kształtowanie w uczniach postawy tolerancyjnej wobec wszelkiej indywidualności